

que volia dels joves!

—«Sí, sí. Escriure em divertí, m'agrada. Si em diguessin que no puc editar més, suposo que continuaria escrivint. En aquells anys, a més, em va semblar que podia ser d'utilitat.»

—La literatura ha de ser útil?

—«En aquells anys ho va ser. Tot plegat, era una mica un erm perquè els qui escrivien en català eren quatre gats. El cas és que jo tenia un cert compromís. Amb el país, vull dir. Després, l'any 1961, va aparèixer *Cavall Fort* i vaig decidir apuntar-m'hi.»

—Costaria de no relacionar *Cavall Fort* amb Joaquim Carbó!

—«Llevat d'uns set anys, pràcticament sempre he estat en el consell de redacció. No hi he deixat de col·laborar mai. *Cavall Fort* va néixer perquè hi havia un grup de gent que sabien que necessitàvem una revista infantil en català, gent que venia del món de la sardana, de la pedagogia i d'altres àmbits. El promotor va ser Josep Tremoleda, que treballava en un banc. També hi havia els pedagogs Ramon Fuster i Marta Mata; Ricard Tusell, que venia del món de l'empresa, i Llucíà Navarro, del món de la plàstica. Al començament, hi col·laborava també Josep Espar Ticó, però, poc després, va passar a potenciar *L'Infantil*, que era una revista que ja existia i que depenia del bisbat de Solsona.»

—*Cavall Fort* també depenia d'un bisbat.

—«És que no hi havia cap altra empara des d'on poder fer alguna cosa en català. Depenia del bisbat de Vic, del de Girona i del de Solsona, però no es van posar mai en el que publicàvem. I *Cavall Fort* va ser un èxit. Encara avui, és una bona revista.»

—Però sembla que ja no agrada tant, que ja no la llegeix tanta mainada com trenta anys enrere.

—«És que avui tenen moltes altres coses.»

—*Harry Potter*?

—«Ja em sembla bé que ho llegeixin, tot i que no sé si *Harry Potter* és una mica producte del fet de parlar-ne tant com se'n parla, perquè hi ha molts altres llibres

•
«Molts d'aquells records de la guerra s'estan perdent. M'impresiona veure que avui molta gent jove de Caldes no té ni idea que en el seu poble hi va haver hospitals de recuperació durant la guerra»

•
«La literatura juvenil és una altra cosa. De fet, és un tipus de literatura falsa, bastant absurda, que segurament no cal. I ja sé que dient això sembla que m'estigui acusant jo mateix, perquè he escrit bastants llibres que van destinats als joves»

•
«Maria Novell tenia molts llibres d'abans de la guerra, molts en català, i me'ls deixava. Gràcies a ella i gràcies a la seva família, vaig aprendre a ballar sardanes i vaig entrar en el món mig clandestí, mig amatat de les classes de català»

del mateix estil, potser més interessants fins i tot, alguns escrits per gent d'aquí, que passen desapercebuts. Sobre *Harry Potter*, a vegada penso també que qui té de veritat la vareta màgica és la senyora Rowling i que, un cop acaba un seu llibre, el toca amb la seva vareta i aconsegueix que funcioni de la manera que tots sabem.»

—En tot cas, *Cavall Fort* és molt diferent. Vostès defensen uns valors més morals, més cívics.

—«Els hem defensat sempre.

Recordo que una vegada vam perdre un anunci perquè ens imposaven unes vinyetes de *Superman*. Els vam dir que no podia ser, que a *Cavall Fort* no creïem en poders sobrenaturals. I vam perdre l'anunci. Si ho recorda, l'únic personatge que ha aparegut a la nostra revista amb uns poders sobrenaturals ha estat en Benet Tallaferro, un noi que, quan es constipava, perdia els seus poders. Ja es veia, doncs, que tot plegat era una paròdia.»

—Estaven més a prop del *Patufet*?

—«Gens! Més aviat, estàvem en contra d'aquells contes de mel i mató de Folch i Torres. Una altra cosa són els seus llibres. I una altra cosa també els contes que publicava Folch i Camarasa en el *Patufet* de cap a finals dels anys seixanta, que eren molt bons. En aquella seva última etapa, però, *Patufet* va estar muntat com un negoci. Ens va semblar molt lloable i tant de bo els hagués anat bé, però no era com *Cavall Fort*, que sempre ens l'hem plantejat de manera que si cobrim despeses ja estem contents.»

—I els funciona?

—«Havíem arribat als vint-i-cinc mil exemplars. Ara, em sembla que estem al voltant dels quinze mil. No està tan malament tampoc. Jo penso que fem coses interessants, tot i que avui el que agrada és el còmic estripat i violent. En general, el còmic infantil no compta.»

—Però si del que es tracta és de normalitzar, vostès no estan al quiosc com altres revistes infantils més joves.

—«I ens han superat? Jo no

ho diria tan ràpidament. Ja sé que pot semblar un contrasentit que digui que la literatura infantil funciona i que, en canvi, *Cavall Fort* no és al quiosc. Però les coses són com són.»

—No és perquè fan alguna cosa malament?

—«Segur que moltes. Li'n diré una: potser *Cavall Fort* és massa seriós, encara que també hi ha històries divertides. Hem evolucionat, però és veritat que, en més d'un cas, no podem pas dir que els nanos es barallin per llegir-nos, sinó que són més aviat uns pares responsables que han volgut subscriure's a la nostra revista.»

—Potser és que la mainada ha canviat i que ni les revistes, ni la literatura infantil no poden continuar oferint...

—«No ha canviat tant. Llibres meus com *La colla dels deu* o com *La casa sota la sorra* es continuen venent. Els joves, els adolescents, poden haver canviat, però els nens continuen essent bastant com sempre. A l'hora d'escriure, jo penso que cadascú ha de fer el que té ganes de fer. No tindria sentit que ara, perquè *Harry Potter* ha tingut èxit, tots corrèssim a escriure històries semblants. Rowling ho ha encertat: no es pot pas dir, però que als altres les coses ens vagin tan malament. En el darrer any i mig, he aconseguit ressuscitar tres títols: *L'anell dels Nibelungs*, que ha editat Bromera, *L'ocell meravellós*, a Linx, i *El solar de les rates*, a Edicions del Pirata.»

—Recuperar títols deu ser bastant difícil.

—«Els editors estan publicant tants llibres nous que sovint s'obliden dels anteriors, desapareixen de les llibreries i ni se'n parla. N'hi ha que es preocupen només de publicar i no gaire de vendre. Ara mateix, me n'han descatalogat un, *La Roser veraç*, que tenia onze edicions, i un llibre amb onze edicions pot continuar funcionant, sobretot si se'n parla i es troba a les llibreries. Jo no sé mai per què un llibre meu té èxit i un altre no.»

—Ha venut més de 180.000

exemplars de *La casa sota la sorra*!

—«No ho sé. Molts. Però, després n'he escrit set més amb els mateixos personatges i alguns com *La casa sota el gel* han funcionat, però l'últim, *La casa sobre les mines*, que és actual, que se situa en una de les zones minades de l'Àfrica, no ha passat de la primera edició.»

—Fa un temps vaig entrevistar Jordi Sierra i Fabra. Em va dir que treballava retallant tot de notícies del diari que pensava que podien servir-li.

—«Jo també. En els diaris d'avui, per exemple, he retallat una notícia del president Lula del Brasil demanant perdó, una altra sobre la guerra dels *narcos*, una tercera sobre suïcidis i, encara una quarta, sobre uns lladres silenciosos. Tot això ho classificaré i anirà en unes capsas, encara que molt possiblement no ho faré servir per a llibres, sinó per als articles que publico a *Cavall Fort* perquè, per escriure un llibre, primer, he de tenir una idea. Els retalls vénen després. Una vegada, un nano em va preguntar com m'ho feia perquè cada llibre meu fos diferent. Em va agradar veure que pensava que era original. A vegades, el que és de veritat diferent és el punt de vista. Després, em faig un esquema, que no sempre acabo seguint.»

—Capítol a capítol?

—«No tan precís. Més tard, quan ja he començat, a vegades sí. Del que es tracta és de posar-se a escriure. Sempre rellegeixo el que he escrit el dia abans: sis o set planes que vaig corregint i que em permeten agafar el to. Ja he dit que escriure em continua agradant, tot i que cada vegada em costa més. Potser abans no era tan conscient del que feia.»

—I els llibres que publica, li sembla que quedaran?

—«Potser no, potser són llibres d'evasió, de consum. Sap els castells? Jo penso que sóc dels que es posen a la base i que ajuden a aguantar-los. Em fa l'efecte que com més siguem, millor, que com més gent hi hagi fent pinya, més possibilitats hi ha de fer aguantar un enxaneta.»

«AVUI, A LA LITERATURA JUVENIL, LA TENDÈNCIA ÉS A ESTRIPAR MOLT. PENSEM EN 'PROHIBIT ALS PARES', UN GRAN ÈXIT. SORPRÈN QUE S'INCITI ELS JOVES A PROHIBIR ALS PARES»